

Folketællingen den 1. Februar 1901.

Meddelelse ved Nationaløkonomisk Forenings Møde
den 7. Marts 1901.

Af

Marcus Rubin.

Som det vides, er der i de første Dage af Marts udkommet et Hefte af de »Statistiske Meddelelser« fra Statens Statistiske Bureau, i hvilket der angives den foreløbige Opgørelse af Folketallet i det egentlige Danmark ifølge Tællingen den 1. Februar 1901. Det Resultat, man foreløbig er naaet til, er **2,447,441**.

Ved Nationaløkonomisk Forenings Møde den 1. Februar 1900 meddelte jeg en Beregning, hvorefter Folketallet den nævnte Dag formodentlig kunde anslaaes til ca. 2,400,000. Selve dette Tal vakte nogen Ængstelse for Beregningens Rigtighed, thi samme Methode, som vi anvendte ved Beregningen Aar 1900, havde vi anvendt i 1895 og vare da naaede til et Folketal den 1. Februar 1895 af 2,256,000; der maatte altsaa have fundet en overordentlig Tilvæxt Sted i Femaaret 1895—1900. I og for sig var det klart, at der maatte være stor Forskel paa de to Femaar 1890—95 og 1895—1900, thi i det første Femaar var Dødeligheden forholdsvis betydelig og den oversøiske Udvandring meget om-

fattende, i det andet Femaar havde vi væsentlig ringere Dødelighed og en stærkt aftagende Udvandring. Vare Beregningerne rigtige, skulde imidlertid Tilvæxttallene for de to Femaar være henholdsvis 3,85 pCt. og 6,38 pCt., og var denne Forskel dog ikke vel stor? I Virkeligheden var Forskellen endnu større, thi det Tal, der egentlig var Beregningens Resultat for Aaret 1900, var 2,408,000, men for at betone, at vi stod overfor en Kalkulation, lod vi Tallet ende paa fem Nuller. Kan nu de 2,408,000 pr. 1. Februar 1900 forsvares? Ja, thi dette Tal forudsætter en gennemsnitlig aarlig Tilvæxt af 1,31 pCt. i Femaaret 1895—1900, og ved en tilsvarende Tilvæxt 1900—01, skulde vi nu have haft et Folketal paa 2,440,000, altsaa endda en 7,000 ($\frac{1}{3}$ Procent) under, hvad Folketællingsopgørelsen foreløbig har givet til Resultat. Den ved Kalkulationerne for Aaret 1895 og Aaret 1900 anvendte Methode maa altsaa siges at have staaet sin Prøve.

Den Ejendommelighed har der fundet Sted ved de senere Aars Befolkningsstilvæxt herhjemme, at den ikke skyldes stor Fødselsryk, thi Antallet af Fødsler i Forhold til Folketallet er endog i Aftagende, men ringe Dødelighed og ringe Udvandring. Disse Forhold have vi fælles med andre europæiske Lande, f. Ex. Norge og Tyskland. Hvad vi endvidere have fælles, er, at Tilvæksten hovedsagelig falder paa Bybefolkningen. Den foreløbige Opgørelse har udvist et Folketal for det nuværende København af 378,280, og lægges hertil Sundbyernes, Frederiksbergs og Gentofte-Ordrups Befolkning, faas 491,340; samtlige Købstæders Befolkning udgjorde 481,600; ialt faa vi

herved en »Bybefolkning« paa 972,940 mod en »Landbefolkning« paa 1,474,501. Sammenholdes disse Tal med de tilsvarende for 1890, faas en Tilvæxt i de 11 Aar 1890—1901 for Bybefolkningen af 28,7 pCt., for Landbefolkningen af 4,1 pCt.; hin er altsaa tiltaget i et syv Gange saa stærkt Forhold som denne. Endda maa det erindres, at der ved »Landbefolkning« forstaas den Befolkning, der lever i »Landdistrikterne«, men at en væsentlig Del heraf kun har lidet eller intetsomhelst med Landbodriften at gøre. Landbefolkningen i snævrere Forstand har vel endog været i Tilbagegang til Fordel for Bybefolkningen; men paa den anden Side er der saa rigtignok atter af denne en betydelig Part, der lever af Landboindustri og af inden- og udenlandsk Handel med og Transport af Landbovarer. — Hermed turde de Hovedsynspunkter, den foreløbige Opgørelse giver Anledning til at fremhæve, være nævnede.
